

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Рішення Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
від 16 листопада 2017 року з питання:

«Про стан та перспективи вдосконалення мовної підготовки здобувачів вищої освіти»

Заслухавши доповідь завідувача кафедри іноземних мов ННІБТ «УАБС» Л.В. Гнаповської та виступи під час обговорення, рада з якості констатує, що на сучасному етапі реформування вищої освіти в Україні СумДУ послідовно реалізує модель вищого навчального закладу, який є активним учасником світового освітньо-наукового простору. В свою чергу, це потребує активних дій, спрямованих на інтернаціоналізацію освітньої діяльності університету, зокрема в контексті загальнодержавної орієнтації на європейські стандарти забезпечення якості вищої освіти.

В СумДУ питанням вдосконалення системи іншомовної освіти приділяється значна увага: питання неодноразово заслуховувалось на засіданнях вченої ради університету; розроблена цільова комплексна програма «Мовна політика та її реалізація, у тому числі через підвищення рівня володіння іноземними мовами студентами та співробітниками, – один із чинників успішності університету в міжнародному науково-освітньому просторі» (затверджена Вченою радою університету 28.11.2014 р.).

В університеті існує комплексний підхід до іншомовної підготовки здобувачів вищої освіти, який включає в себе багатовекторну схему: вивчення іноземних мов в процесі викладання дисциплін кафедр іноземних мов (обов'язкових та вибіркових); розвиток мовленнєвих компетенцій студентів під час опанування ними англійських курсів з фахових дисциплін; надання платних освітніх послуг, пов'язаних з вивченням та оцінюванням іноземних мов; стимулювання участі студентів у програмах академічної мобільності, що також слугує ефективним каналом розвитку вмінь іншомовної комунікації; залучення іноземних фахівців до викладання мовних дисциплін тощо.

Питання підвищення якості іншомовної підготовки здобувачів вищої освіти також є об'єктом уваги з боку менеджменту окремих структурних підрозділів університету, які вказують готовність до запровадження змін задля досягнення кращих результатів (Рішення Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти факультету ЕлІТ № 3 від 30.10.2017 з питання «Корегування навчальних планів з метою посилення мовної підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеню «бакалавр»»; Витяг з протоколу №1 засідання Ради з якості ННІ ФЕМ ім. О. Балацького від 28.09.2017 р.).

Однак, результати проведеного дослідження стану мовної підготовки здобувачів вищої освіти СумДУ виявили певні проблемні аспекти, наявність яких пояснюється як кількісними, так і якісними показниками.

Середній вхідний рівень володіння мовами студентів I курсу є А2, що не відповідає вимогам національного стандарту В1 для випускника загальноосвітньої школи і, відповідно, не дозволяє якісно та повноцінно запровадити комплексну систему безперервного підвищення рівня володіння мовами студентів за рахунок безпосереднього вивчення мов на заняттях з іноземної мови та вдосконалення мовленнєвих компетенцій через освоєння англійських курсів з фахових дисциплін.

Загальна кількість контактних годин, передбачених навчальними планами підготовки студентів всіх спеціальностей (крім освітньої програми «Міжнародна економіка») не відповідає нормам Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, що не дозволяє більшості студентів досягти рівня В2, який МОН України вважається стандартом для

бакалаврів, та зрушити суттєво в напрямку здобуття рівня С1 на магістерських програмах.

Дослідження також показало, що не завжди ефективними та методологічно обґрунтованими є форми та методи роботи, які використовуються викладачами кафедр іноземних мов на заняттях та при організації самостійної роботи студентів, що суттєво знижує рівень мотивації здобувачів вищої освіти до вивчення іноземних мов та негативно впливає на якість надбаних студентами знань та компетенцій.

Враховуючи викладене вище, та з метою покращення мовної підготовки здобувачів вищої освіти в СумДУ, Рада із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти університету

УХВАЛИЛА:

1. Рекомендувати Вченій раді СумДУ переглянути рішення щодо принципів формування навчальних планів, зокрема в частині щодо кількості кредитів та кількості контактних годин, відведених на вивчення дисциплін кафедр іноземних мов.

2. Розробити та впровадити протягом 2018-2019 н.р. в якості пілотного проекту педагогічний експеримент на базі одного з інститутів (факультетів), що передбачає механізм формування груп студентів для вивчення іноземних мов за вхідним рівнем володіння іноземною мовою в межах потоку, а не окремої академічної групи.

Відповідальні – Голова Ради з якості Карпуша В.Д., директори інститутів (декани факультетів), завідувач кафедри іноземних мов факультету ІФСК Литвиненко Г.І., завідувач кафедри іноземних мов ННІ БТ «УАБС» Гнаповська Л.В., начальник НВ Руденко О.Б.

Термін – до 15.03.2018.

3. Внести зміни до існуючих норм комплектації академічних груп в частині формування підгруп для вивчення іноземних мов з максимальною кількістю, як правило, студентів 15 осіб.

Відповідальний – Голова Ради з якості Карпуша В.Д.

Термін – до 15.04.2018.

4. Проаналізувати та обговорити на засіданнях кафедр іноземних мов результати дослідження, проведеного БЗЯВО, у кореляції з існуючими Робочими програмами навчальних дисциплін кафедр, виявити недоліки в організації освітнього процесу в розрізі викладання дисциплін кафедр та розробити пропозиції щодо усунення виявлених проблемних зон.

Відповідальні – завідувач кафедри іноземних мов факультету ІФСК

*Литвиненко Г.І., завідувач кафедри іноземних мов ННІ БТ «УАБС»
Гнаповська Л.В.*

Термін – до 15.01.2018 р.

5. Організувати та провести круглий стіл щодо забезпечення відповідності системи іншомовної підготовки здобувачів вищої освіти СумДУ стандартам «Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання».

Відповідальні – завідувач кафедри іноземних мов факультету ІФСК

*Литвиненко Г.І., завідувач кафедри іноземних мов ННІ БТ «УАБС»
Гнаповська Л.В.*

Термін – 28.02.18 р.

6. З метою забезпечення ефективної синергетичної взаємодії професорсько-викладацького складу кафедри іноземних мов та кафедри іноземних мов ННІБТ «УАБС» та напрацювання консолідованого підходу до системи навчання/вивчення та оцінювання іноземних мов в університеті створити спільні робочі групи кафедр з розробки методологічно уніфікованих Робочих програм навчальних дисциплін, матеріалів поточного та підсумкового

оцінювання, методичних матеріалів для забезпечення аудиторної та самостійної роботи студентів.

Відповідальні – завідувач кафедри іноземних мов факультету ІФСК

*Литвиненко Г.І., завідувач кафедри іноземних мов ННІ БТ
«УАБС» Гнаповська Л.В.*

Термін – до 01.02.2018 р.

7. Створити спільну робочу групу з розробки системи оцінювання знань та вмінь здобувачів вищої освіти з іноземних мов з метою приведення системи оцінювання до «Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання».

Відповідальні – завідувач кафедри іноземних мов факультету ІФСК

*Литвиненко Г.І., завідувач кафедри іноземних мов ННІ БТ
«УАБС» Гнаповська Л.В.*

Термін – до 01.02.2018 р.

8. Започаткувати практику проведення спільних заходів кафедр з питань підвищення професійної кваліфікації викладачів (методичних семінарів, майстер-класів, тренінгів, конференцій тощо).

Відповідальні – завідувач кафедри іноземних мов факультету ІФСК

*Литвиненко Г.І., завідувач кафедри іноземних мов ННІ БТ
«УАБС» Гнаповська Л.В.*

Термін – постійно.

9. Розробити концепцію безперервного професійного розвитку викладачів кафедр іноземних мов.

Відповідальні – декан ФПКВ Костюченко Н. М., завідувач кафедри іноземних мов факультету ІФСК Литвиненко Г.І., завідувач кафедри іноземних мов ННІ БТ «УАБС» Гнаповська Л.В.

Термін – до 28.02.2018.

10. Активізувати роботу в напрямку залучення закордонних фахівців до викладання дисциплін кафедр іноземних мов, участі викладачів кафедр іноземних мов у грантових проектах та програмах академічної мобільності, пошуку закордонних партнерів та реалізації інших можливостей професійного розвитку викладачів і обміну досвідом науково-практичної діяльності з зарубіжними фахівцями.

Відповідальні – Голова Ради з якості Карпуша В.Д., завідувач кафедри іноземних мов факультету ІФСК Литвиненко Г.І., завідувач кафедри іноземних мов ННІ БТ «УАБС» Гнаповська Л.В., начальник ВМЗ Кириченко К.І.

Термін – постійно.

11. Розробити ефективну модель залучення студентів до позанавчальних заходів з використанням іноземних мов з метою підвищення мотивації студентів до вивчення іноземних мов, в тому числі шляхом перегляду концепції роботи центрів мовних кафедр, які надають додаткові платні освітні послуги з вивчення та оцінювання іноземних мов.

Відповідальні – завідувач кафедри іноземних мов факультету ІФСК

*Литвиненко Г.І., завідувач кафедри іноземних мов ННІ БТ «УАБС»
Гнаповська Л.В., завідувач кафедри германської філології Кобякова І.К.*

Термін – до 31.03.2018.

Голова Ради

В. Д. Карпуша

Вчений секретар

О. В. Люта